

ня запрошено: наслідного принца, принца імператорського дому та вищих громадянських і військових чинів. Засідання відбуватиметься при зачинених дверях. Великий візир подасть відомості про політичне, військове і фінансове становище Турції.

З Чатаджі прибувають солдати страшенно виснажені, що вказує на нестачу санітарних і медичних заходів. Виснажені також і коні в кавалеристів.

Результати морського бою 5 январа зробили гнітюче враження на вищі турецькі сфери. Прибуло госпитальне судно „Рішад-паша“ з 150 раненими матросами і офіцерами.

Отоманський банок одмовився видати урядові 250,000 турецьких фунтів авансу на виплату жалуварня чиновникам.

Новий французький кабінет.
ПАРИЖ, 8. Складено новий французький кабінет. Міністр президент, міністр внутрішніх справ Бріан, міністр закордонних справ—Женар; міністр праці—Рене Бенар, торгів і промисловості—Гісто, хліборобства—Фернан Давид, колоній—Жан Морель, морський міністр—Боден, військовий—Етьєн, народної освіти—Стег, юстиції—Барту, фінансів—Клотц і громадських робіт—Жан Дюпон.

В Японії.
ТОКІО, 9. В відповідь на запитання нижньої палати про напрямок політики нового кабінету Кацура виклопотав указ про те, щоб засідання парламенту припинено було на 15 днів. За цей час Кацура хоче зорганізувати свою партію.

Всякі вісті
НЬЮ-ІОРК, 9. Вулкан Колима в Мексиці почав викидати лаву. Тисячі жителів тікають. Сила жертв.

ЛИСАБОН, 9. Через увільнення матросів рух пароходів по португальській західно-африканській лінії припинено на 10 днів. Забастовка охопила всі категорії екіпажів пароходів, крім командирів.

Література, наука, умілість і техніка.

— Вийшли з друку музичні твори П. Сеніці до слів Олеса: „Погасло сонце“ (для баса), „Душа моя пуста“ (для баса), „Місяць закоханий в ніч“ (для тенора або сопрано), „Пісня сліпих“ (дует для баса та тенора).

Окрім того автор готує до друку цілий ряд композицій на слова М. Філянського (8 №№), М. Шаповала (5 №№) та М. Рильського.

Бібліографія.

Білоруський календар „Нашай Нивы“ на 1913 год. Год видавства чверть. Вільня, 1913, ст. 106, ціна 15 кап.

Редакція білоруської газети „Наша Ніва“ вже четвертий рік видає „Білоруський календар“, і кожного року календар усе краще. Головна його прикмета в надзвичайній пристосованості до потреб білоруського села: тут нема нічого незрозумілого чи чужого білоруському селянинові, а зате єсть усе, що йому необхідно й корисно знати. З цього боку календар може служити зразком для інших націй, як треба складати календарі для вбогої, малосвідомої й некультурної селянської маси. Редакція календаря має повне право писати, що „Білоруський календар“—це найліпший з поміж календарів нашого краю“.

Матеріал у календарі поділено дуже дотепно й зручно. Зпочатку йдуть звичайні календарні відомості (пости, мясоїди, свята), далі йде коротенька історична хронологія а там—24 листки, по 2 на кожен місяць, з календарями православним, католицьким, і уніятським, з календарними відомостями (квартирні місяця, схід і захід сонця, „погода за Брюсом“—це останнє ледве чи потрібне), хліборобськими й господарськими порадами, всякими афоризмами й жартами. З афоризмів де-які дуже цікаві, як напр.: „кожен свідомий білорусин не повинен цуратися білоруських книжок, друкованих тими чи іншими літерами, бо повинен знати, що білоруська справа не в шрифті, а в нашій рідній мові, в нашій душі“, або: „кожен свідомий білорусин повинен завжди всім казати, що він білорусин і що білоруська мова така добра, як і інші“ й т. ин.

Після „російського імператорського дому“, надрукованого російською мовою, календар подає відомості про важніші ярмарки на Білорусі, про світ, Європу, освіту, дороги, смертність, про Росію, Білорусь („розвиток білоруської національної душі—це величезний дар і скарб для всесвітньої людської культури“). Далі йде одділ юридичний, а там—гарна стаття „Новий закон про рекрутчину“, одділ господарства, кооперація й дуже важний одділ „Батькам і матіркам“, який так необхідний на селі. Тут розказано, як годувати дітей, як їх доглядати й виховувати—й все так популярно, приступно, пристосовано до селянського білоруського життя.

Кінчається календар розмовами про справи національно-білоруські, віршами й оповіданнями. Останні, розуміється, „тенденційні“, але мета їх буде досягнена.

Ціна календаря, як на такий зміст, дуже дешева. Г.

К. З. Тихоновичь. Рай я адъ въ поезіи Т. Г. Шевченка. Изданіе „Української Громади у Варшаві“. Стр. 74+IV. Варшава, 1912. Ц. 35 коп.

Книжечка д. Тихоновича—це реферат, прочитаний в одному з гуртків у Варшавському університеті під час ювілейних роковин Шевченкових р. 1911. Автор замірився дати загальну характеристику по-

ета, спинившись зосбіна на „чувстві приrody въ поезіи Т. Шевченка“.

Нам здається, що така виходна точка стала за основну хибу праці д. Тихоновича а надто в тому освітленні, яке їй надає автор. Природа—це ніби „рай“ в Шевченковій поезії; за „пекло“ в ній служать люде... Виходить, що природа і люде в поезії Шевченка ніби ворогують між собою, ніби стають за якісь супротивні основи в загальному світовому житті. Тим часом такої тези аж ніяк не можна довести на підставі поезії Шевченка. Коли Шевченко любив природу, спочивав на її матерньому лоні, то ще більше любив він людину, хоча й дуже багато мук бачив од людей. Зазначено у д. Тихоновича ворогування зовсім не знайдемо у Шевченка і великою натяжкою буде так розглядати головні мотиви творчости Шевченка.

Не обійшлося в праці д. Тихоновича й без де-яких фактичних помилок. Цілком даремно, напр, говорити про Шевченка, „что на своемъ крестномъ пути поэтъ не только абсолютно одинокъ, что нѣтъ у него ни предшественниковъ (?), ни ближайшихъ соотрудниковъ (?): поэтъ лишь былъ (?), простого вниманія и сочувствія“ (ст. 5). Так само не можна сказати, що р. 1838 „нежданно негаланно“ (?) Шевченко пускає в світ „Причину“: вона тільки написана була р. 1838, а пішла в світ пізніше (стор. 6—7). Не розумію також виразу „уродливая дѣтка“ (ст. 9 і 10), коли його прикладати до Шевченкових поезій. На стор. 52 читаємо, що слова Шевченка:

Брешеш, людоморе!
За святую правду, волю
Розбійник не стане

і т. д.—

були відповіддю на історичні праці Куліша про гайдамачину.—це очевидна помилка, бо Куліш за життя Шевченка зовсім не писав, що „гайдамаки не воини, —разбойники, вори, пята въ нашей исторіи“. Це теж сталося пізніше, та й то тільки про гайдака так писав Куліш, а взагалі про гайдачину. Р. д.

Театр і музика.

— **Український театр.** Сьогодні в театрі М. К. Садовського йде опера „Галька“.

— **Городський театр.** Сьогодні йде оп. „Севильський цирюльник“.

— **Театр „Соловцов“.** Сьогодні йде ком. „Історія одного брака“.

— **Пашпорти артистів і псевдоніми.** Як відомо артисти дуже часто прибирають собі голосні сценічні псевдоніми, які так з ними зливаються, що в громадських справах зовсім заміняють справжнє прізвище артистів.

Але ні адміністрація, ні почта цих псевдонімів не визнають і не раз траплялося, що, напр., гроші, адресовані всім відомому псевдонімові, не могли дійти по призначенню. Все це примусило артистів прохати адміністрацію, щоб вона вписувала в пашпортні книжки й псевдоніми артистів на тій підставі, що пашпортний закон вимагає зазначати імення особи, як звати батька, фамілію і прізвище. Декілька таких прохань вже задоволено.

Лист до редакції.

Шановний

Пане Редакторе!

Не одмовте надрукувати в „Раді“ відомості про жертви на користь сямі бувшого депутата П. Думи В. І. Хвоста, які зібрані в Мелітополі од таких особ:

К. І. Залізник—2 руб., Г. Ф. Папе—1 руб., М. Раснера—50 коп., М. Рудовського—2 руб., Є. Радної—1 руб., Я. Ф. Алгазінова—1 руб., К. Мазурова—50 коп., М. Галонна—50 коп., І. Богославського—1 руб., І. Залізника—1 руб., Г. Г.—25 коп., І. А. Бакуменко—1 руб., О. Я. Ф.—1 руб., В. Радина—50 коп.

Разом—13 руб. 25 коп.

Перевод по пошті 16 коп.; одіслано в Мінусинськ на ім'я добродійки Хвіст—13 руб. 9 коп.

Кв. мелітопольської поштової контори № 625.

З поваженням К. Залізник.

Дописи.

(Од власних кореспондентів).

С ЮРКІВКА (на Поділлі). З місцевого життя. Наше село лежить якраз посередині між Одесою та Київом. Лічється в йому до 2¼ тисяч жителів. В селі є церковно-парафіяльна школа, яка навіть половини дівчорі не може вмістити, що побажала б учитися.

Цього року по ініціативі мирового посередника був старшина в нас і радив людям скласти приговора і просити за 2-х клас. міністерську школу з ремісничим одділом. Так де! Наші крикуни підняли такий лемінт та гвалт і так озвірили, наче старшина хотів ім село спалити. Зате ж коли йде мова про будівлю під шинок, або яку небудь пивну, то всі мало з шкурки не вилізуть; стараються, щоб борова Боже, часом село не лишилось сиротою без шинку або пивної. Та й є цього добра у нас! З зашкурними, мабуть, з десяток коли й не більше на село.

Тепленьке звили гніздечко отут темярява, пияцтво, та всякі злочинства. Перед святами було не має ні одної ночі, щоб чогось в селі не зробили, то десь влізли до стодоли і останнє збіжжя забрали, то вікно в хаті викулювано і всю одежину викрадено і сила інших злочинств.

Сумно дивитись на це все, але що ж подіяти; трудно людину витягти з